

УДК 004.03:061.65

Ірина Цідило, викладач відділення дизайну

Тернопільського кооперативного торговельно-економічного коледжу

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ДИЗАЙНЕРА ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У статті розглянуто використання інформаційних технологій у підготовці дизайнера як інноваційну педагогічну діяльність, яка зумовлює проектність педагогічної діяльності, визначає пошуки шляхів інтеграційності, системності, синтезування навчання.

Ключові слова: модернізований розвиток, “педагогічна технологія”, комп’ютерні технології, дизайнер, проектна культура, цифрові технології.

Постановка проблеми. Етап розвитку найновішої цивілізації характеризується процесами модернізації, які в свою чергу породжують у суспільстві нове світобачення і світосприймання.

Модернізований розвиток – це проектний розвиток в чистому вигляді, він передбачає цілеспрямоване моделювання процесів, ситуацій, явищ, матеріальних, природних, біологічних, так і соціально-культурних. Він заснований на розвитку технологій не тільки виробничих, але й наукових, гуманітарних і соціальних [1].

Ми спостерігаємо сьогодні проникнення проектності у всі сфери людського буття. Педагогічний простір є однією із відкритих систем, яка тонко реагує на зміни навколо себе.

Зміни, які відбуваються у суспільному житті і мисленні людини, усувають обмеження у професійній діяльності, що дозволяє сприймати значно ширше коло зовнішніх явищ. Зменшення упереджених думок і суджень та збільшення потоку інформації забезпечує необхідну свободу дій, своєчасне реагування на зовнішні зміни. Внаслідок цього педагог набуває дуже важливих здібностей: готовності до реагування на несподіванки, готовності до прийняття самостійних рішень, що потребують певного ризику, готовності нести за них відповідальність, критичності в оцінці власних й чужих дій [3, 5].

Аналіз основних досліджень і публікацій.

У нашому дослідженні ми опирались на праці мистецтвознавців, що визначають сучасний етап цивілізації як “модернізований тип розвитку”, який “потребує розвитку сучасного наукового знання, наукових інститутів, і діалектичних відношень між наукою та передовою технологією” (Г. Вершинін). Інновації властиві будь-якій діяльності людини і тому природно стають предметом вивчення, аналізу й впровадження. Вони є результатом

наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих педагогів та колективів (О. Коберник, Г. Терешук).

Виникнення проектного способу перетворення дійсності завдячує дизайну. Універсалізація цього способу розвитку оцінена всіма сферами суспільства. Педагогіка дизайну найбільш яскраво ілюструє застосування цього методу. Для пошуку нових формотворчих рішень, у відповідності з вимогами часу, дизайнеру необхідно оволодіти новими методами, технологіями, науковими відкриттями, які допоможуть оптимізувати знаходження цих рішень (Р. Деревя). В поєднанні із новими інформаційними технологіями проектність навчання значно посилюється.

Формування цілей статті. У нашому дослідженні ми розглядаємо використання комп’ютерних технологій у професійній підготовці дизайнера як інноваційну діяльність.

Виклад основного матеріалу. Модернізація освіти посилює питання про необхідність методів навчання, які дозволяють повніше й активніше засвоювати знання, імітують і моделюють елементи майбутньої практичної діяльності, дозволяють формувати основи практичних вмінь і проводити їх своєчасну корекцію, створюють сприятливі умови для самопізнання й адекватної самооцінки, розширюють діапазон виявлення здібностей ... [3, 7].

Інноваційна педагогічна діяльність розглядається як складне, інтегральне утворення, сукупність різних за цілями та характером видів робіт, що відповідають основним етапам розвитку інноваційних процесів і спрямовані на створення й унесення педагогом змін до власної системи роботи. Вона має комплексний, багатоплановий характер, втілює в собі єдність наукових, технологічних, організаційних заходів [3, 9].

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ДИЗАЙНЕРА ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Система забезпечення та відтворення позитивних наслідків педагогічної діяльності розглядається вченими як “педагогічна технологія”.

За офіційним визначенням, поняття “педагогічна технологія” – це систематичний метод планування, застосування та оцінювання усього процесу навчання і засвоєння знань шляхом врахування людських і технічних ресурсів та взаємодії між ними для досягнення більш ефективної форми освіти [3, 10].

Авторами розглядаються такі інноваційні педагогічні технології як проектна технологія, проблемне навчання, технологія індивідуалізації та диференціації, інформаційно-комунікаційні, інтерактивні технології, програмоване навчання.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці дизайнера є логічним наслідком модернізації суспільних процесів. Одночасно комп'ютерні технології виступають одним із засобів роботи з віртуальним світом, який дає величезні, необмежені можливості дизайнерських рішень для наступного створення речей матеріального світу [2].

Машинна графіка стає незамінним інструментом для конструктора, комп'ютерне графічне моделювання замінює макетування. Дизайнер повинен бути не тільки хорошим спеціалістом в області образотворчого мистецтва, але й справжнім професіоналом в комп'ютерних технологіях. В наш час існує деяка невідповідність в роботі спеціалістів, пов'язаних з дизайнерською діяльністю: ті, хто вільно володіють графічними програмами, не знають основ дизайну, і навпаки, професіональні художники, як правило, не всі володіють комп'ютерними технологіями.

Комп'ютерні технології допомагають втілити замисел дизайнера у віртуальному світі так само, як це здійснюється у природному просторі з матеріальних засобів у реальному світі.

Основною рушійною силою роботи дизайнера повинна стати творчість, заснована на цих технологіях. В комп'ютерну графіку приходять художники й дизайнери, які сприймають нові багаті можливості комп'ютерної обробки зображень як стимул для пошуку нових виражальних засобів. Вони демонструють плідне співіснування комп'ютерних технологій та мистецтва [2, 95 – 97].

У педагогічному середовищі професійної підготовки дизайнера схожа ситуація: у вищу школу повинен прийти викладач, здатний використовувати інформаційні технології не лише як інструментальний засіб, а як джерело творчого

пошуку нових способів навчання. Тісний взаємовплив проектної культури і комп'ютерних технологій досліджено у праці Г. Вершиніна. У дослідженні цього автора зазначається, що Б. Арчер та його колеги стверджували, що проектна культура являє собою нову самостійну частину найновішої цивілізації, третю культуру, яка утворилась після природно-наукової та гуманітарної, а в якійсь мірі і над ними.

Методом проектної культури виступає планування, винаходження, формотворення і виконання, що виражаються у моделюванні, створенні зразків, синтезуванні.

Предметом проектної культури стає світ, створений людиною, а цінностями такої культури виступають практичність, винахідливість, виразність, зацікавленість у відповідності з призначенням [1, 61 – 62].

Проектні підходи на сьогоднішній день розповсюджені у всіх галузях людської діяльності, зокрема мають місце і в освіті. Простір дизайн-освіти забезпечує найоптимальніші умови реалізації усіх проявів проектної культури.

Нерідко, людина створюючи нове, проектує на нього щось притаманне собі. Інформаційні технології стали найважливішим феноменом найновішої цивілізації. Людство створювало їх паралельно із вивченням інтелектуальних процесів власного мозку. В свою чергу винаходи, які виникають, дозволяють заново осмислити саму людину.

Комп'ютер став помітно впливати на пізнавальні процеси мислення людей, знижуючи цінність редукції і раціоналізації, актуалізуючи інтуїтивно-асоціативні, метафоричні мови (звісно, не відмінюючи точну аргументацію, цифру та раціональність). Різке розширення чудесних можливостей комп'ютера призвело до визволення людини від громіздких процедур, від рутинної і механічної роботи, розширило пізнавально-творчі можливості людини, одночасно виробивши при цьому мислення користувача. Контекстність нових інтерфейсів і меню виявилась співзвучною людській свідомості. Спілкування з комп'ютерними приборами вже не зводиться до призначених кнопок, у них з'являються ролі і комбінації ролей, сценарії дій, маршрути руху, просторові та часові взаємозв'язки. Цифрові технології мають двояке значення – різко змінюючи нашу присутність у світі, розширюють межі дійсності, забезпечують присутність людини у якнайширшому колі проблем у реальному часі, формують глобальне та інтерактивне мислення. У “цифровій ері” техніка значно більше залежить від людини: її філософських і проектних позицій,

СУЧАСНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ, ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

розуміння їм місця у світі. Техніка підсилила могутність людського мислення. Культурно-гуманітарна зумовленість не тільки науки й техніки, а й культурно-творчого і взагалі соціального життя дали поштовх до більш гнучкого осмислення дійсності і освоєння більш високого розуміння дійсності [1, 79–84].

Висновки. Отже, застосування інформаційно-технологічних ресурсів у професійній підготовці дизайнера вимагає від викладача проектного стилю мислення і відповідно спонукає його до пошуку шляхів інтеграційності, системності, синтезування навчання, а відповідно до введення педагогічних інноваційних технологій. Педагог вищої школи, який освоїв комп'ютерні технології, повинен знайти їм місце в практичній реалізації всієї доступної йому та іншим системи знань. Комп'ютер повинен виконати роль не засобу

передачі цих знань, а способу формування проектного (дизайнерського) мислення.

1. Вершинин Г. Контекст в архитектуре, дизайне, искусстве XX века: Дис. к. искусствоведения / Уральская государственная архитектурно-художественная академия. – Екатеринбург, 2005. – 226 с.

2. Дереза Р. Дизайн трехмерных орнаментальных структур: Дис. к. искусствоведения / Всероссийский научно-исследовательский институт технической эстетики. – Москва, 2006. – 150 с.

3. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навчально-методичний посібник (пробне видання)/За заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. – Тернопіль – Умань, 2007. – 208 с.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2008

УДК 656.2:371

Олександр Бурсук, аспірант кафедри педагогіки і психології вищої школи
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова,
м. Київ

СУЧАСНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ, ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті обґрунтовується доцільність підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю “Обслуговування рухомого складу та спеціальної техніки залізничного транспорту”, визначаються основні проблеми та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: освітньо-професійна програма, педагогічна освіта, молодший спеціаліст, залізничний транспорт, інноваційні та мультимедійні технології.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації характеризується значною зміною профільної структури підготовки кадрів. Важливим напрямом цієї структури є зростання підготовки фахівців транспортної галузі. Де навчальний заклад повинен розширювати спектр освітніх послуг і утворювати багатофункціональну та багатопрофільну систему освіти. Тому необхідно запровадити постійне вдосконалення матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального закладу. Цей процес може відбутися й шляхом укрупнення навчальних закладів, що усуне проблему дублювання спеціальностей, скоротять бюджетні витрати на їх утримання. Це дасть можливість на базі технікуму створити багаторівневий профіль освіти, який здійснює

якісну підготовку фахівця з “Обслуговування рухомого складу та спеціальної техніки на залізничному транспорті”.

Метою роботи є вирішення педагогічної проблеми та визначення шляхів вдосконалення системи підготовки молодших спеціалістів залізничного транспорту, а також запровадження ефективної системи. Встановити та запровадити ефективну систему цілеспрямованого управління всіма факторами, що впливають на якість освіти.

Виклад основного матеріалу. Сучасний етап реформування як системи освіти, так і всієї галузі залізничного транспорту, відбувається швидкими темпами та характеризується докорінними змінами. При підготовці фахівців існує низка проблем у навчальному процесі. Адже освітньо-професійна програма передбачає такі традиційні цикли підготовки: